

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 188/2020-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. mája 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED], vo veci namietaného porušenia čl. 7 ods. 5 a čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 4 T 20/2019 z 13. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. januára 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 7 ods. 5 a čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 T 20/2019.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol odsúdený rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4 T 20/2019, pričom boli porušené jeho ústavné práva na spravodlivý proces. Sťažovateľ bol pozbavený svojprávosti. Vyšetrovateľ o tom vedel a napriek tomu podľa § 142 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) nepribral dvoch znalcov z odboru psychiatrie, ale len jedného. Druhý znalec bol psychológom. Z judikatúry k § 149 Trestného poriadku R 24/1976 vyplýva, že ak sú na základe výsledkov dokazovania pochybnosti o plnej príčetnosti páchatel'a, nemožno zisťovať jeho duševný stav na základe lekárskeho potvrdenia alebo odborného vyjadrenia, ale vždy treba pribrať dvoch znalcov z odboru psychiatrie. Podľa R 2/1982 za znalca z odboru psychiatrie, ktorý môže vyšetriť duševný stav obvineného, možno pribrať len lekára psychiatra, ktorý získal špecializáciu v odbore psychiatrie. Takýmto znalcom nemôže byť klinický psychológ, ktorý nemá lekárske vzdelanie. Nepribratím dvoch znalcov z odboru psychiatrie, ako hovorí zákon, boli podľa sťažovateľa porušené jeho práva na spravodlivý proces. Z judikatúry k § 141 a § 142 Trestného poriadku R 14/1996 vyplýva povinnosť súdu zistiť skutočný stav veci. Ustanovenie § 2 Trestného poriadku sa vzťahuje na celé trestné konanie. Dôsledné uplatnenie predpokladá vykonanie všetkých dôkazov vrátane znaleckého dokazovania na náležité objasnenie povahy choroby, že odsúdený ochorel na nevyliciteľnú duševnú chorobu pred nástupom do výkonu trestu, čo sa v sťažovateľovom prípade nestalo.

3. Sťažovateľ sa preto dožaduje spravodlivého procesu, ako to zaručuje čl. 17 ods. 7 ústavy, a vrátenia veci okresnému súdu, ktorý by mal pribrať dvoch znalcov z odboru psychiatrie na skúmanie zdravotného stavu sťažovateľa, keďže je nesvojprávny.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

4. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

10. Ústavný súd na úvod konštatuje, že podanie sťažovateľa je návrhom na začatie konania a ústavnou sťažnosťou v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123 zákona o ústavnom súde), či ju podala oprávnená osoba (§ 122 zákona o ústavnom súde) v zákonnej lehote (§ 124 zákona o ústavnom súde), či nie je neprípustná (§ 55 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Ústavná sťažnosť neobsahuje všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania, a to zrozumiteľný petít, navrhované dôkazy a priloženie plnomocenstva na zastupovanie advokátom. Chýbajú aj viaceré osobitné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 123 zákona

o ústavnom súde), ako sú jasné označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody, a označenie právoplatného rozhodnutia, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody. Ďalej v návrhu chýbajú konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd, a k návrhu nebola pripojená kópia právoplatného rozhodnutia.

12. Sťažovateľ nie je zastúpený právnym zástupcom z radov advokátov a nepožiadal o jeho ustanovenie. Do úvahy by tak mohol prichádzať postup ústavného súdu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vyzvaním sťažovateľa na doplnenie odstrániteľných nedostatkov podania. Za určitých okolností však môžu prevážiť hľadiská procesnej efektívnosti a rýchlosti konania a ústavný súd rozhodne o podanej ústavnej sťažnosti aj bez odstraňovania nedostatkov podania. Je tomu tak v prípade, keď ústavný súd dospeje k záveru, že ani doplnenie ústavnej sťažnosti by za žiadnych okolností nebolo spôsobilé privodiť sťažovateľovi úspech pri jej predbežnom prerokovaní.

13. Sťažovateľ, vychádzajúc z obsahu jeho návrhu na začatie konania, brojí proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 T 20/2019 a žiada o jeho vrátenie okresnému súdu na opätovné preskúmanie sťažovateľovho zdravotného stavu z dôvodu porušenia práva na spravodlivý proces spočívajúceho v nepribratí dvoch znalcov z odboru psychiatrie počas trestného konania.

14. Ústavný súd, odkazujúc na skôr citovaný § 124 zákona o ústavnom súde, konštatuje, že nedodržanie zákonom ustanovenej lehoty dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, je zákonným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

15. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že rozsudok vo veci sp. zn. 4 T 20/2019 bol vyhlásený 13. septembra 2019, keď nadobudol aj právoplatnosť. Zákonom určená lehota dvoch mesiacov uplynula sťažovateľovi 13. novembra 2019. Z obsahu spisu ústavného súdu je nepochybné, že ústavná sťažnosť sťažovateľa bola podaná na poštovú prepravu 30. decembra 2019 a ústavnému súdu bola doručená 3. januára 2020. Sťažovateľ tak uplatnil svoje práva po uplynutí lehoty dvoch mesiacov.

16. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu